

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 134: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Frit valg af dagtilbud til børn over kommunegrænser m.v.).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 29/1 2003).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Eva Kjer Hansen (V):

I Venstre har vi set frem til dette lovforslag. Vi lægger nemlig vægt på, at børnefamilierne får bedre mulighed for at tilrettelægge deres hverdag, som det nu passer familien bedst, og her er ikke mindst mulighederne for børnepasning en vigtig faktor.

Med lovforslaget sker der en række forbedringer af tilbuddene på børnepasningsområdet. Der kan nu tilkendes ønsket om optagelse i konkrete dagtilbud, der bliver frit valg mellem offentlig og privat pasning for alle, og valgmulighederne rækker nu ud over kommunegrænserne.

Hidtil har det været op til kommunerne at afgøre, hvor langt forældrenes ønsker skulle imødekommes. Nu ændres det til, at forældrene kan bestemme i langt højere grad, så det er familiens ønsker og behov, der bringes i fokus.

Det bliver muligt at tage sit børnepasningstilskud med sig til en anden kommune. Her er måske et pasningstilbud, som familien finder mere attraktivt på grund af det pædagogiske indhold, eller fordi det simpelt hen er mere praktisk for familien at benytte en pasningsordning dér. Arbejdsforhold eller hvor man er bosat i en kommune kan f.eks. spille ind, og samtidig er det en imødekommelse af, at familierne i dag er mere bevidste om deres valg og også mere mobile end hidtil.

Der sker en ligestilling af offentlig og privat pasning. Det er ikke længere op til kommunen at vælge, om der skal være mulighed for at give tilskud til privat pasning, men det bliver op til forældrene at vælge, når de får tilbudt en plads. Og det betyder, at familier i ca. 100 kommuner nu får en valgmulighed, de ikke hidtil har haft, og det er også en ordning, som jeg finder er vigtig og en imødekommelse til de familier, som har andre pasningsbehov end dem, der kan tilbydes i kommunalt regi. Der kan f.eks. være fa-

milier, der har brug for pasning på skæve tidspunkter i forhold til åbningstiderne i kommunens pasningstilbud.

Især finder jeg det værd at fremhæve, at søskenderabatten nu også gælder i de private ordninger. Der er ingen tvivl om, at den manglende søskenderabat har betydet, at nogle har valgt denne mulighed fra.

Jeg skal således anbefale dette forslag, og jeg ser frem til, at vi får skabt en større fleksibilitet på børnepasningsområdet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er foreløbig tre spørgere: fru Sandy Brinck og derefter fru Line Barfod og hr. Kim Sejr.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Venstres ordfører gjorde i sin ordførertale meget ud af, at nu får forældrene og familierne meget højere frihedsgrader til selv at kunne tilrettelægge, og jeg tror endda, Venstres ordfører udtrykte det sådan, at de ikke er afhængige af kommunerne, som de er i dag. Jeg skal bare spørge Venstres ordfører, om det ikke er korrekt, at der står på side 3 i lovforslaget:

»Det er kommunen, der afgør, om den vil tilbyde frit valg over kommunegrænsen.«

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Venstres ordfører begrundede Venstres tilslutning til dette forslag med, at forældrene skal have større fleksibilitet.

Kan Venstres ordfører ikke bekræfte, at børnehaverområdet og vuggestueområdet faktisk er områder, hvor der i dag er meget stor fleksibilitet? Forældre og pædagoger har mulighed for at oprette de børnehaver og vuggestuer, de ønsker, tilrettelagt ud fra en pædagogisk opfattelse af, hvordan man synes, hverdagen skal være for børnene, og hvor det er hensynet til børnene, der står i første række. Den fleksibilitet findes altså i dag. Men det, Venstre nu ønsker at åbne mulighed for, er, at de, der har råd, kan få lov til at købe sig til ekstra ydelser på bekostning af dem, der ikke har råd.

(Kort bemærkning).

Kim Sejr (RV):

Jeg har nogle spørgsmål til fru Eva Kjer Hansen.

Jeg har fået fat i et stykke papir, der hedder »Et bedre Danmark for de samme penge«. Det er

et Venstreudspil i forbindelse med finansloven 2001, og der er en passage, hvor det hedder:

»Samtidig skal det være muligt for kommunerne at give tilskud til forældre, der vælger at passe egne børn.«

Der var altså en mulighed for kommunerne.

Kl. 14.55

Senere hen, i april 2002, hed det i en udtalelse i Berlingske Tidende af den tidligere politiske ordfører, fru Ulla Tørnæs, at man ikke havde råd at give kommunerne den mulighed. Men nu står vi altså i en situation, hvor den mulighed skal være obligatorisk, fordi den ikke er blevet anvendt i tilstrækkelig stort omfang.

Jeg har fået nogle tal, der siger, at ved udgangen af 2003 vil der i 178 kommuner faktisk være 3.436 børn, som vil være omfattet af den slags pasningsstilbud. Er det ikke tilfredsstillende nok?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg tror, fru Sandy Brinck har læst bemærkningerne til lovforslaget om, hvordan forholdene er i dag, for det er rigtigt, at i dag er det sådan, at det er kommunen, der afgør, om man kan benytte en pasningsordning i en anden kommune. Her er det, vi synes, man skal tage et yderligere skridt og sige, at det er familien, der skal afgøre, om den har brug for en pasningsordning i en anden kommune, og det er dét, der ligger i lovforslaget.

Fru Line Barfod er inde på, at der allerede er en fleksibilitet i dag, og det er rigtigt. Men vi gør fleksibiliteten endnu større, og jeg er uenig i, at det handler om, hvorvidt man hører til de velstillede eller de knap så velstillede. Ser vi på brugen af privatskoler, er der ikke et entydigt mønster af, at man ikke ønsker at prioritere, og vi synes altså, det vigtigste er at give familierne valgmuligheden. Det kan jo være, det er en billigere ordning i den anden kommune, og det kan også være, det er en dyrere ordning, men vi synes, det er rimeligt, at man kan tage serviceniveauet i den kommune, hvor man bor og betaler skat, med sig.

Endelig skal jeg sige til hr. Kim Sejr: Jeg håber ikke, det var en sammenblanding af forskellige ordninger. Vi vedtog jo tidligere på året forslaget om, at man også kunne få støtte, hvis man som forældre ville passe sine egne børn, og det er stadig en mulighed, som kommunerne har. Men det, vi gør obligatorisk, er valgmuligheden mel-

lem offentlig og privat børnepasning, og det er ganske korrekt, at jeg ikke synes, den bliver brugt nok. Jeg synes, det er vigtigt, at alle børnefamilier får valgmuligheden, og derfor er det med i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Når jeg spørger Venstres ordfører, er det faktisk, fordi vi er ganske bekymrede for, at dette lovforslag giver frit valg for kommunerne, altså systemet, og ikke i så høj grad for familierne. Hvis man tager fremsættelsestalen fra ministeren, som jo siger, hvad lovforslaget indeholder, står der faktisk, og jeg citerer:

»Udførerkommunen kan efter reglerne, som socialministeren fastsætter, beslutte at afvise at optage børn fra andre kommuner af hensyn til kapacitetsstyringen, egne borgere og muligheden for at opretholde pasningsgarantier.«

Det er sådan set ikke for at problematisere voldsomt, men vi skal bare være klar over, at det frie valg, som fru Eva Kjer Hansen taler om, er altså voldsomt begrænset af, at kommunerne har et langt større frit valg.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Eva Kjer Hansen taler om, at familien skal have lov til at bestemme, hvad de synes er bedst for deres barn. Det er jo lidt sjovt, for det er ikke så længe siden, vi diskuterede et andet lovforslag fra regeringen, hvor man ikke ville have, at det var familien, der skulle have lov til at bestemme, om barnet f.eks. skulle i børnehave. Nej, her skulle kommunen kunne sætte barnet bagest i køen, så her mente man ikke, det var familien, der skulle have lov til at bestemme. Men her siger man altså, at familien skal have lov til at bestemme, og jeg har svært ved at se, hvordan det hænger sammen.

Så sammenlignede fru Eva Kjer Hansen med private skoler. Men private skoler er jo heller ikke private firmaer, de er selvejende ligesom de mange børnehaver, som er oprettet af forældre og pædagoger, der ønsker en bestemt pædagogik, og det er også det, der gælder for skolerne. Men det, man nu åbner for på børnehavområdet med de udtalelser, der også er kommet fra socialministeren om, at private virksomheder skal have lov til at tjene penge, er en helt anden udvikling end den, vi hidtil har set.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Det er rigtigt, som fru Sandy Brinck er inde på, at der er en lille klausul med eventuelle kapacitetsproblemer, og der er nogle bestemmelser, som ligner dem, vi også har på ældreområdet. Det vil være urimeligt at stille krav til en kommune om, at den f.eks. skal etablere helt nye institutioner for at kunne leve op til efterspørgslen. Det synes jeg vil være et urimeligt pålæg at give en kommune, men det vil være i meget få situationer, og jeg tvivler på, at vi i virkelighedens verden vil opleve, at det er det store problem.

Kl. 15.00

Det, der er vigtigt, er jo, at vi med dette lovforslag imødekommer de særlige ønsker og behov, der er i nogle familier, som mangler fleksibilitet med hensyn til, hvilke tilbud den kan få lov til at gøre brug af i dag, så jeg er fuldstændig uenig i, at der deri ligger en voldsom begrænsning. Der er en sikkerhed for, at skulle der opstå kapacitetsproblemer, kan man tage højde for dem, men det er på ingen måde noget, der vil virke voldsomt begrænsende.

Til fru Line Barfod skal jeg sige, at drøftelserne om private virksomheder på børnepasningsområdet og mulighederne for at tjene penge vil vi vende tilbage til. Lige nu er der et udvalgsarbejde i gang med henblik på at undersøge, hvordan og hvorledes det eventuelt kan skrues sammen. Men jeg synes, det er vigtigt, at vi er åbne over for, at man også kan afprøve andre modeller, gøre tingene på en anden måde og dermed også få en fortsat kvalitetsudvikling på området gennem forskellige måder at indrette tilbuddene på.

Jeg vil ikke genstarte diskussionen om lovforslaget fra efteråret. Her gik vi netop ind for – og det står jeg fuldstændig ved at jeg også synes – at kommunerne i konkrete situationer skal have mulighed for at prioritere de børn, der har størst behov for at blive passet. Jeg synes, der skal være plads til at tage sådanne hensyn, så længe det ikke betyder, at man udelukker nogen fra også at kunne tage imod dagtilbuddet.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg synes sådan set, det er fair nok, at man mener, kommunerne skal have lov til at kunne vælge, som fru Eva Kjer Hansen sagde her i sit sidste indlæg, og som jeg også vil mene er en hovedtendens i det lovforslag, vi behandler. Men

hvis det er det, man mener, synes jeg, det er dét, man skal sige i stedet for at kalde det frit valg for borgerne.

Jeg tror ikke, fru Eva Kjer Hansen og jeg bliver enige om, hvorvidt det er en større eller mindre begrænsning af borgernes frie valg, der ligger i lovforslaget. Men når det nu er kapacitetsstyring, Venstre skyder det ind under, kunne Venstre så ikke være enig med Socialdemokratiet i, at det, der vitterlig ville give børnefamilierne frit valg, ville være, at man skaffede pladsgaranti for alle?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Eva Kjer Hansen henviste til, at man ønskede at imødekomme ønsker fra forældre. Kan fru Eva Kjer Hansen henvise til én eneste undersøgelse eller andet, der viser, at forældrene ønsker at få den ændring, der ligger i dette forslag?

Så siger fru Eva Kjer Hansen, at det med at private skal kunne tjene penge på at drive børnehaver, skal vi ikke diskutere nu. Men forslaget her er jo forudsætningen for det, for her ændrer man det fra at være en fælles samfundsopgave at drive børnehaver, hvor der er noget egenbetaling; hvis man ikke tjener så lidt, at man ikke skal betale, til at man i stedet kan få et fast offentligt tilskud til at købe en ydelse rundt omkring hos forskellige leverandører. Det er jo det, der er hele grundelementet i forslaget.

Forudsætningen for, at private kan tjene penge på børnehaverne, er, at man indfører det tilskudssystem, der ligger i forslaget. Er det ikke korrekt, at ellers ville de private ikke kunne tjene penge, fru Eva Kjer Hansen? Og er det ikke også korrekt, at med forslaget vil de, der ikke betaler i dag, fordi de ikke har råd, kunne risikere at komme til at betale for en børnehaver eller vuggestueplads, fordi det bliver et fast, kommunalt tilskud, der ikke nødvendigvis dækker hele betalingen?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Til fru Line Barfod kan jeg sige: Mig bekendt er der ikke nogen aktuel undersøgelse.

Jeg har et ønske om at sikre, at alle børnefamilier i alle kommuner får valgmuligheden, og jeg kan sige, at det er fuldstændig korrekt, at Enhedslisten og Venstre ikke har samme opfattelse af, at der skal være valgmulighed mellem offentlige tilbud og private tilbud. Vi synes, det er vigtigt, at der er denne forskel, at der er de valgmu-

ligheder, og derfor styrker vi det og bakker op om det med dette lovforslag.

Der bliver ikke ændret på noget som helst med hensyn til fripladsreglerne. De gældende regler vil fortsat være gældende, og den eneste situation, der kan medføre en højere betaling, er, hvis det tilbud, man vælger, er dyrere end serviceniveauet i éns egen kommune. Man får det med sig, der svarer til udgiften i den kommune, hvor man bor og betaler skat, og det synes jeg faktisk er rimeligt. Vælger man så et tilbud, som er billigere, f.eks. i en anden kommune, vil man jo også tilsvarende få en lavere betaling, men selvfølgelig efter det 30/70-forhold, som vi kender i dag.

Kl. 15.05

Til fru Sandy Brinck må jeg sige, at jeg studser lidt over indvendingen mod den lille kapacitetsklausul, der er taget med. Mig bekendt havde Socialdemokratiet ikke noget imod det i lovforslaget om frit valg på ældreområdet, hvor jeg mener, vi var meget enige om, at vi var nødt til at lave nogle bestemmelser for det tilfælde, at der skulle opstå kapacitetsproblemer i en bestemt kommune. Det er lige præcis den samme bestemmelse, jeg synes også skal gælde her, og som jeg synes er rimelig, fordi det er vanskeligt at forudse, hvor stor efterspørgslen vil være i de forskellige kommuner, og det er altså helt i overensstemmelse med den måde, vi klarede det på med frit valg-forslaget på ældreområdet.

Så skal jeg sige til fru Sandy Brinck, at jeg er ikke enig i, at en pladsgaranti ville give helt frit valg. En pladsgaranti giver jo ikke valgmulighed. Den giver højst en garanti for, at man får et pasningstilbud inden for en eller anden bestemt periode, og det er for mig at se slet ikke det samme som at få valgmulighed mellem forskellige offentlige tilbud og private tilbud.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det vedrører også valgfriheden.

Jeg forstår godt Venstres ønske om, at folk kan få lov til at vælge deres eget liv, og jeg deler det fuldstændig. Men så står man her med noget, hvor der, som fru Eva Kjer Hansen bekræftede i sit seneste svar til fru Line Barfod, ikke er noget erkendt ønske om det.

Jeg skal vende tilbage til i min ordførertale, at der kan godt være hjørner, hvor det måske alligevel er en god idé. Men alle de forældre, der ikke kan få passet deres børn, har et stort, bastant ønske om frit valg og om at få deres børn

passet, og det er et meget let ønske at opfylde. Og når nu fru Eva Kjer Hansen hver morgen står op og dirrer af længsel efter at give folk frit valg, er det så ikke utroligt, at det største ønske om frie valg, nemlig med hensyn til at få passet sine børn, at regeringen er fuldstændig uoptaget af lige præcis det løfte?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg tror, vi har haft den diskussion i flere forskellige sammenhænge.

Lovforslaget drejer sig om at give frit valg mellem forskellige kommunale tilbud, uanset om de ligger i den kommune, hvor man bor, eller ej, og frit valg til også at kunne drage nytte af en privat ordning, og det er det, jeg er optaget af at få gennemført med forslaget.

Sandy Brinck (S):

Børnefamilierne i Danmark er pressede både tidsmæssigt og økonomisk, og er man i tvivl, kan man jo kigge på pædagogmedhjælpernes seneste analyse af bare taksterne på børnepasning. De er pressede.

Socialdemokratiet ser gerne, at de offentlige pasningstilbud kunne blive mere fleksible og i højere grad indrettet efter børnefamiliernes behov, også sådan at familier kunne vælge at få deres børn passet i en anden kommune end lige dér, hvor de bor, men på et sted, som passer bedre ind i familiens øvrige dagsrytme. I dag kan det sådan set godt lade sig gøre, hvis der bliver lavet en aftale mellem to kommuner.

Det lovforslag, vi behandler i dag, giver forældrene ret til at ønske pasning i en anden kommune. Men, men, men – det kan den pågældende kommune afvise, og så stiller vi bare det stilfærdige spørgsmål: Hvor meget er der så i sådan en rettilighed? Vi synes i det hele taget, det er noget uklart i lovforslaget, for ikke at sige nærmest usynligt, hvad det er for et frit valg, familierne får, mens der står meget tydeligt og meget klart, hvilke valg, hvilke fravalg og hvilke friheder systemet har.

Set med Socialdemokratiets øjne er hele forudsætningen for, at der kan blive et reelt frit valg for familierne, at der er pasningsgaranti. Dels et frit valg med hensyn til, om man vil have sine børn passet, men også det at kunne vælge et pasningstilbud i en anden kommune burde være en reel mulighed for alle danske familier, og vi synes faktisk, det er ærgerligt, at ministeren ikke har det med i lovforslaget, al den stund

vi i vores regeringstid arbejdede meget målrettet hen imod en pasningsgaranti, så vi i dag er oppe på 90 pct. Ministeren kunne så at sige have sat kronen på værket her, men vælger ikke at gøre det.

Kl. 15.10

Vores bekymring er, hvem det egentlig er, der får frit valg, og det vil gøre, at vi under udvalgsarbejdet vil have meget klar besked om, hvilke kriterier en kommune kan afvise en families ønsker på baggrund af. Vi synes, det er overordentlig vigtigt, at det er nogle objektive kriterier, sådan at en kommune ikke kan sidde og sortere de børn, som den ønsker i sit pasningstilbud.

På samme måde synes vi, at det ekstra tilskud, som en hjemkommune kan give til en familie for at få den til at søge over på den anden side af kommunegrænsen, skal rammes meget mere præcist ind. Kommunen skal ikke kunne lave social eksport.

Vi ønsker også under udvalgsarbejdet at klare, at den pris, en kommune tager fra en familie, som ikke bor i kommunen, skal være det samme som den, den tager fra den familie, der er bosiddende i kommunen.

Socialdemokratiet er altså noget skeptisk over for de ændrede betalingsregler, som ministeren foreslår. Det lyder måske umiddelbart uskyldigt, at man i stedet for en maksimal forældrebetaling på cirka en tredjedel nu går over til et minimumstilskud fra kommunen. Vores bekymringer skyldes naturligvis, at ministeren både skriver og også offentligt har været ude og tale varmt for at få private leverandører ind på markedet, ikke bare dem, vi har i dag, men altså klart kommercielle børnehaver, hvor der skal skabes profit og graves dybe sociale grøfter. Vi kan lige så godt sige nu, at det bliver uden Socialdemokratiets stemmer.

Alt i alt er vi altså positive over for målet med det her lovforslag. Ønsket om større fleksibilitet deler vi fuldt ud. Men vi er lidt bekymrede over ministerens metode. Vi er bange for, at fleksibiliteten i højere grad tildeles systemerne, end den tildeles borgerne, og vi vil bruge det videre arbejde til at sikre, at det er familierne og ikke kommunerne, som reelt får gavn af denne lov.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne kvittere for tilsagnet fra den socialdemokratiske ordfører om, at det er børnefamilierne, der skal have valgmulighed, og for, at man

er positiv over for forslaget. Det synes jeg lyder rigtig godt.

Det, jeg gerne vil spørge den socialdemokratiske ordfører om, er, om man i Socialdemokratiet synes, at der skal være forskel på den måde, vi på dette område laver formuleringer af kapacitetsproblemer på og så på ældreområdet, når vi taler om frit valg for ældre af boligforhold.

Jeg synes nemlig, det er vigtigt, at vi har samme formuleringer og samme regler på de to områder, men jeg er interesseret i at høre, om Socialdemokratiet synes, der skal være forskel her.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det, vi synes, og det, som jeg også sagde i min ordførertale er lidt ærgerligt, er, at når der nu er arbejdet så målrettet på at få en pasningsgaranti og vi nu er så tæt på, at man så ikke giver det det sidste lille nøk, sådan at vi dér var ude over de kapacitetsproblemer. Hver gang vi kan vinke et kapacitetsproblem af, ville det glæde et socialdemokratisk hjerte. Vi er så tæt på på børneområdet, at det ville være meget, meget nemt for ministeren at sætte kronen på værket, og det bidrager vi gerne til.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal måske lige præcisere, at det, vi jo taler om, er eventuelle kapacitetsproblemer i forbindelse med, at man vælger et offentligt tilbud i en anden kommune end hjemkommunen. Der er så muligheden for, at kommunen kan sige, at kapacitetsmæssigt er der simpelt hen ikke mulighed for at opfylde det ønske. Det er der, vi har lavet nogle bestemmelser i den her lovgivning, og på tilsvarende vis er der nogle bestemmelser i loven om ældres frie valg af boliger.

Det, jeg spørger præcist om, er, hvorvidt Socialdemokratiet er enig i, at der skal være nogle bestemmelser her, så man ikke kan pålægge en kommune f.eks. at bygge en ny daginstitution eller udvide en daginstitution særskilt, eller om man synes, der slet ikke skal være nogen formuleringer om eventuelle kapacitetsproblemer.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Fru Sandy Brinck omtaler det her med, at man skal betale det samme som dem, der bor i kommunen. Hvis man vælger et tilbud i en anden kommune, skal man betale det samme som dem, der bor i kommunen. Mener fru Sandy Brinck

ikke, at det er meget rimeligt, at hvis man betaler skat i en kommune og derfor betaler til et vist serviceniveau, er det svarende til det niveau, som man betaler skatten til, at man også får f.eks. gode daginstitutioner, sådan at kommunerne ikke på den måde begynder at spekulere i at have lave skatteprocenter og dårlige dagtilbud, så man bare kan vælge tilbuddet i nabokommunen, som så i øvrigt er meget bedre, for andres skattepenge?

Kl. 15.15

Det virker ikke helt rimeligt, må jeg sige til fru Sandy Brinck. Er det virkelig sådan, man gerne vil have det?

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Først til fru Eva Kjer Hansen: Der er flere høringssvar, som peger på, at det her har nogle momenter indbygget i sig om, at kommunerne kan eksportere sociale problemer, men det, der egentlig bekymrer mig mere, er de advarsler, der lyder om at hindre et incitament til at opfylde forpligtelsen til at have den nødvendige kapacitet.

Der er det bare, vi siger, at på børneområdet er vi så tæt på, at det ville have været muligt at give en pasningsgaranti, og det ærgrer os bare lidt, at den ikke er med.

Til fru Charlotte Dyremose: Jeg er helt enig i den del af lovforslaget, som siger, at det tilskud, man får, er på baggrund af den kommune, man bor i og dermed den skat, man betaler.

Det, jeg blot sagde i min ordførertale, var, at serviceniveauet for Louise og Lotte i den samme børneinstitution jo er det samme, går jeg ud fra, og derfor skal Louises og Lottes forældre også betale det samme. Taksten skal være den samme for de to, uanset om deres forældre bor i kommunen eller i en anden kommune.

Derfor tror jeg sådan set ikke, vi er så langt fra hinanden, for det, jeg går efter, er, at taksten for de børn, der er i den samme institution, skal være den samme. Så kan tilskuddet, om jeg så må sige, og det bliver det jo nu, jo være forskelligt, alt efter om man bor i den pågældende kommune eller i en anden kommune.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Eva Kjer Hansen for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Sidste chance for at få et svar på mit spørgsmål.

Jeg er nødt til at gøre den socialdemokratiske ordfører opmærksom på, at diskussionen om kapacitet jo ikke har med pasningsgarantien at gøre. Der kan jo i og for sig godt være pasningsgaranti i alle kommuner. Hvis der så er nogle, der vælger et tilbud i en anden kommune, og der dermed bliver en større efterspørgsel i en bestemt kommune, så går spørgsmålet på: Er det så rimeligt at stille krav om, at man f.eks. skal anlægge en helt ny institution, eller skal vi have nogle formuleringer, der siger, at der kan være kapacitetsproblemer i bestemte situationer?

Det var vi enige om at gøre på ældreområdet i frit valg-forslaget. Derfor vil jeg gerne høre, om Socialdemokratiet – og det er en gentagelse af mit spørgsmål fra tidligere – mener, at det skal være anderledes, når vi taler frit valg her på daginstitutionsområdet, eller de er enige i, at man er nødt til lige at lave nogle formuleringer om de eventuelle kapacitetsproblemer, der kan opstå, som jeg ikke tror vil opstå, men der kunne jo være situationer.

Det er udelukkende det, jeg spørger om, og det, jeg gerne vil have et svar på.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Problemet med fru Sandy Brincks model er jo netop, at det ikke bliver det samme. Lise og Lotte går i en institution i samme kommune, men det er kun Lises forældre, der bor i kommunen, så det er Lises forældre, der er med til at betale en skyhøj skat i den kommune, for at man har nogle rigtig gode daginstitutioner, mens den anden piges forældre ikke er med til at bidrage til den skat, men alligevel kommer til at betale den lille egenbetaling og en lavere skat. Ergo bliver det altså ikke lige for Lises og Lottes forældre.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Så skal jeg prøve at svare fru Eva Kjer Hansen også for tredje gang.

Det er klart, at der kan være nogle fordele, hvis der er en daginstitution lige på den anden side af kommunegrænsen, som har ledig kapacitet, som man kan benytte til at kunne opfylde en pasningsgaranti f.eks. Det kunne være hensigtsmæssigt.

Men den her diskussion viser jo også bare, hvor væsentligt det er, at den baggrund for at kunne afvise, som ministeren senere skal lave regler om, er det meget vigtigt, at vi har politisk snor i, at vi helt klart finder ud af nogle objekti-

ve kriterier for, hvornår kommunen, altså systemet, kan gå ind og sige til den pågældende familie: Nej, det ønske kan I ikke få opfyldt.

Vi synes faktisk, det er ret væsentligt, at det står klokkeklart.

Så må jeg sige til fru Charlotte Dyremose, at jeg gik sådan set ud fra, at prisen sådan nogenlunde skulle følge kvaliteten, og derfor må jeg sige, at de børn, som er i den samme daginstitution, får det samme tilbud, og derfor skal de også have den samme takst.

Kl. 15.20

Det, der kan være tilbage, er, hvad de får af tilskud fra deres kommune, og hvis det er sådan, at de vælger at tage en daginstitution, som ikke er i deres egen kommune, jamen så er det jo det, de har valgt, og så bliver deres forældrebetaling også så meget desto højere, hvis det er sådan, at taksten i den anden kommune på grund af et højt kvalitetsniveau er højere.

Fru Charlotte Dyremose ser ud, som om hun overhovedet ikke forstår, hvad jeg siger, men så må fru Charlotte Dyremose komme op og spørge en gang til, hvis det kan hjælpe.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja, nu må der ske en beslutning. Vil fru Charlotte Dyremose igen? (*Ophold*). Så går vi videre i talerækken.

Jette Jespersen (DF):

Dette lovforslag er helt på linje med Dansk Folkepartis ideer om frihed for forældrene til at vælge et dagtilbud, der kan få hverdagen til at hænge bedre sammen. For nogle børnefamilier er det af familiemæssige eller geografiske årsager væsentligt at få et dagtilbud for de mindre børn såvel som et klubtilbud for de større børn uden for egen kommune. Det gælder ikke mindst for de børnefamilier, som bor tæt på en kommunegrænse eller pendler til en anden by for at arbejde.

I hørings svarene er der en del bekymringer for børn med særlige behov. Kunne det ikke vendes om, således at i nabokommunen har de netop de faciliteter, som f.eks. et handicappet barn har behov for, fordi der i forvejen er eller har været et eller flere børn med netop samme problem? Det skal ikke forstås således, at Dansk Folkeparti ønsker at samle børnene med et bestemt handicap på én institution.

Dette lovforslag giver ligeledes forældrene mulighed for at vælge et tilskud til privat pasning. Det er jo ikke alle børn, der trives i institu-

tioner. I dag er det op til den enkelte kommune, om den vil benytte muligheden for at give tilskud til privat pasning.

I Dansk Folkeparti har vi altid haft den opfattelse, at pengene skal følge barnet, og når det er sagt, kan vi oplyse, at vi støtter dette forslag.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Charlotte Dyremose (KF):

I Det Konservative Folkeparti vil vi meget gerne give børnefamilierne størst mulig fleksibilitet, sådan at de kan indrette deres liv, som det passer den enkelte familie bedst, til gavn for familien og ikke mindst til gavn for børnene i familien.

Derfor mener vi også, at det er hensigtsmæssigt, at en familie, der f.eks. bor på grænsen mellem to kommuner, har mulighed for at sætte barnet i børnehaven på den anden side af vejen, hvis det er det, den helst vil, og hvis den dermed undgår f.eks. at skulle køre langt med barnet. Det kan også være, at det er hensigtsmæssigt i den enkelte familie, at barnet går i daginstitution tæt på en forælders arbejdsplads, så man har mulighed for at hente det noget tidligere, end man ellers ville have haft.

Vi er også glade for, at der nu bliver mulighed for privat pasning af hensyn til f.eks. skæve arbejdstider i familien, det kunne være en enlig sygeplejerske, der arbejder om aftenen eller tidligt om morgenen, hvor institutionen ikke er åben, og dermed er det også med til at give den enkelte familie mulighed for størst mulig fleksibilitet i dagpasningen.

Vi ser sådan set ikke noget problem i, at der er en klausul i forhold til de kommuner, der måske vil have et problem med deres pasningsgaranti. Bor man i en kommune med pasningsgaranti, er man borger dér, skal man også føle sig sikker og ikke føle, at den pasningsgaranti skulle blive truet af det her forslag. Men det er klart, at det skal være sådan, at man også har et reelt frit valg.

Kl. 15.25

Nu fik jeg regnet lidt efter min lille diskussion med fru Sandy Brinck, og vi mener faktisk, at det er ganske rimeligt, sådan som det er her i lovforslaget, at man kun kan få det faste tilskud, som kommunen giver.

Mit eksempel er to forskellige kommuner, som bruger henholdsvis 100 kr. og 300 kr. på daginstitution alt i alt, et meget tænkt eksempel,

egenbetalingen er altså så henholdsvis 30 kr. og 100 kr. til forældrene.

Så vil man, fordi institutionen, der koster 100 kr., er bedre, fordi der jo bliver brugt 300 kr. på den alt i alt, have sit barn dér, men skal man kun betale det samme, så har forældrene, der bor i kommunen, betalt de fulde 300 kr., henholdsvis i egenbetaling og i skat, mens forældrene, der bor i den anden kommune, har betalt meget mindre i skat, men har samme egenbetaling.

Det mener jeg ikke er rimeligt. Jeg mener, det er meget mere rimeligt, at man får det tilskud, som svarer til den standard, der er i den kommune, hvor man selv er med til at bidrage som skatteborger, og hvor man i øvrigt selv har valgt de kommunale politikere, der sætter standarden.

Derfor mener vi alt i alt, at det her er et ganske godt forslag. Vi er primært rigtig glade for den fleksibilitet, det skaber for børnefamilierne, de muligheder for at indrette dagligdagen bedst muligt til gavn for både børn og forældre.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Fru Charlotte Dyremose nævner kapacitetsklausulen og siger, at det er fair nok, når det er sådan, at folk i hvert fald ikke skal kunne føle deres pasningsgaranti truet, og derfor vil jeg spørge, om det ikke er korrekt, at sådan en trussel kun eksisterer, fordi det ikke er alle kommuner, der har en pasningsgaranti. Vi mangler altså lige at få de der sidste 10 pct. med, for at der er en pasningsgaranti og ikke andre vil føle sig truede.

Så kan vi jo regne højt for hinanden under udvalgsarbejdet. Mit sigte er såmænd bare, at vi ikke ønsker, at det her skal blive en pengemaskine for kommunerne, og det skal jeg bare høre De Konservatives kommentar til.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Der er ikke nogen tvivl om, at vi i Det Konservative Folkeparti beklager, at det ikke er alle kommuner, der har opnået at få en pasningsgaranti. Vi håber selvfølgelig, at det hurtigst muligt kan lade sig gøre, og vi vil også gerne være med til at bidrage til, at der er størst mulig fleksibilitet på det her område, så vi med størst mulig sandsynlighed giver kommunerne mulighed for at lave den pasningsgaranti.

Så skal jeg sige til fru Sandy Brinck, at vi selvfølgelig heller ikke er interesserede i, at det her

skal bruges som en malkemaskine af nogen som helst art, og jeg regner derfor utrolig gerne sammen med fru Sandy Brinck under udvalgsarbejdet. Vi mener blot, det er rimeligt, at man også får den service, som den kommune, man selv bor i og selv er med til at træffe beslutninger i, nu engang har valgt at tilbyde.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det er jo glædeligt at høre, at Det Konservative Folkeparti også går ind for en pasningsgaranti.

Så skal jeg bare spørge, hvordan Det Konservative Folkeparti bidrager til, at der opnås pasningsgaranti, for det er stadig væk for os at se hele forudsætningen for, at man giver det reelle frie valg, både til dem, som i dag er så heldige at have deres børn passet, og i særdeleshed til de forældre, som ikke kan få deres børn passet, og som dermed heller ikke kan komme på arbejdsmarkedet, for slet ikke at tale om alle dem, for hvem det overhovedet ikke kan betale sig at få deres barn passet og komme på arbejdsmarkedet, fordi taksterne er så høje, som de er.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det Konservative Folkeparti har bidraget i utallige kommuner til, at der kom pasningsgaranti, og det er jeg sikker på at Det Konservative Folkeparti vil fortsætte med udeomkring i landets kommuner.

Derudover bidrager Det Konservative Folkeparti ved, at vi gør børnepasningen så fleksibel som overhovedet muligt, så der bliver størst mulighed for forældre og børn til at vælge det bedst mulige tilbud. Der er jo faktisk også det glædelige afkast, at der netop kan udbygges forskellige f.eks. private pasningsordninger, der gør, at der vil være en plads ledig i en offentlig institution.

Så det, at vi gør det mere fleksibelt, er jo sådan set også med til at bidrage til, at det bliver nemmere for kommunerne at opnå en pasningsgaranti.

Kl. 15.30

Villy Søvndal (SF):

Lovforslagets erklærede hensigt er at give forældre mulighed for at vælge en daginstitution i en nabokommune, hvis de f.eks. bor meget tæt på den, eller hvis de på den måde kom bedre af sted med det i forhold til arbejdspladsen, og at

bopælskommunen betaler, hvis forældre vælger et tilbud i en nabokommune.

I SF anerkender vi, at lovforslaget imødekommer behovet for den fleksibilitet, der i et antal sager kunne få familieliv og arbejdsliv til at hænge bedre sammen. Unge familiers frie valg af liv har i dag nogle materielle begrænsninger, hvor de væsentligste efter vores opfattelse er tre: huspriserne, der driver folk på vandring, transportafstande og endelig et stigende krav om lediges rådighed over store afstande.

Det er sådan, at regeringen har vedtaget en lov, der siger, at folk skal være villige til at tage af sted, selv om der er 4 timers rejse hver dag, og det er klart, at det er man så også nødt til at følge op med, at daginstitutionerne så er til stede dér, hvortil forældrene nu bliver drevet, hvis de er arbejdsløse.

Derudover er det frie valg begrænset af kapacitetshensyn. En kommune kan som sagt nægte optagelse, hvis der ikke er pladser. Socialministeren beder i lovforslaget om bemyndigelse til at klare disse situationer. Det må være muligt i dag at få antydet enten fra ordførerne for regeringspartierne eller socialministeren, hvordan man ville være i stand til at anvise en plads i en kommune, hvor der ikke er plads. Det er vi meget spændt på, for normalt når man giver bemyndigelse, så giver man sådan et eller andet vink om, hvordan man løser et sådant problem. Det her forudsætter en betydelig evne til at trylle for at fremskaffe en plads i en kommune, hvor der ikke er en plads, og det er der, vi skal give socialministeren en bemyndigelse. Kan vi ikke bare fra ordførerne eller måske fra ministeren få en antydning af, hvordan man vil klare det paradoks?

Hvis man læser tabellen side 6, hvor den sædvanlige tabel over konsekvenser er opgjort, er det mest gennemgående ord i den tabel, at vi behandler et forslag, der ingen konsekvenser får. Nu kan man altid diskutere, hvor meget man tror et lovforslag, der opføres som noget, der ikke får nogen konsekvens, vil have af betydning, men i SF tror vi, at det i et ganske lille antal tilfælde vil have betydning, oven i købet en gunstig betydning.

Det antyder vel, at det ikke er et af de mest revolutionerende forslag, Folketinget har behandlet, men jeg vil godt igen kvittere for regeringens evne til forslag af stor optisk fylde, hvor hovedkonsekvensen er, at de ikke har så stor en betydning. Det synes jeg regeringen er ekstremt leveringsdygtig i, og dermed fastholder man vel det

almindelige indtryk i offentligheden, at der sker noget, bare ikke på de væsentlige områder. Det er derfor, diskussionen om de manglende pladser er langt mere relevant, hvis udgangspunktet er at give folk frihed. De, der for alvor mangler friheden, er dem, der slet ikke kan få deres børn passet.

Under udvalgsarbejdet vil vi specielt være optaget af de svage børn eller børn med særlige behov og risikoen for en ghettoisering af daginstitutionerne samt af at få sikkerhed for, at vi ikke med det her lovforslag kommer til at opleve en eksport af sociale problemer. Når vi har fået svar på de spørgsmål, vi rejser, vil vi være i stand til at afgive vores stemme.

Jeg forstod, at den konservative ordfører var positiv over for en pasningsgaranti, og det er klart, at så rykker det hos os for at genfremsætte vores forslag om en pasningsgaranti. Det vil vi gøre i nærmeste fremtid, og vi ser frem til at få det vedtaget med konservativ støtte.

Jeg håber så også, det andet regeringsparti, Venstre, besinder sig, så kunne det jo blive et enigt Folketing, der vedtog, at der skulle være en pasningsgaranti. Det ville for alvor rykke i forhold til forældrenes ønske om frihed, så jeg vil bare kvittere for den konservative vilje til at stemme for det forslag, som kommer snarest.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg vil da gerne starte med at kvittere for hr. Villy Søvndals imødekommenhed over for forslaget; det er da altid rart, hvis vi også kan lave konstruktiv politik sammen med SF.

Nu omtaler hr. Villy Søvndal, at forslaget har en meget lille betydning. Der formoder jeg, at hr. Villy Søvndal måske mener i antallet af personer, der vil overveje at benytte sig af det. Men vil hr. Villy Søvndal ikke medgive mig, at for de personer, som kommer til at benytte sig af det her, kommer det faktisk til at have en utrolig stor betydning for deres hverdag?

Kl. 15.35

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg synes, det er værd at fremhæve hr. Villy Søvndals meget positive tilkendegivelse og ligefrem anerkendelse af, at der bør være et frit valg, og at det er noget, der kommer børnefamilierne til gode.

Derfor blev jeg lidt forvirret under de sidste meldinger fra hr. Villy Søvndal om, at man i SF

endnu ikke havde taget stilling til, hvordan man ville stemme til det her lovforslag.

Kunne hr. Villy Søvnald blive lidt mere præcis med hensyn til, hvad det er for nogle konkrete punkter, der vil være udslagsgivende for SF's stillingtagen, eller er det bare sådan et udtryk for, at man alligevel holder det lidt hen i et stykke tid?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Først til fru Charlotte Dyremose: Vi anerkender, at det er fint for dem, der kan benytte sig af det. Jeg tror også, det fremgik af min ordførertale, at det er fint. Vi formoder ikke, det bliver så mange. Det kan jeg se, det formoder regeringen heller ikke. Det er vel derfor, man i hovedparten af rubrikkerne i tabellen på side 6 krydser af, at det ingen konsekvenser har. Det er vel, fordi regeringen også anerkender, at det her ikke er et voldsomt betydningsfuldt forslag, men det har selvfølgelig betydning for den offentlige debat, og det skal man heller aldrig underkende, synes jeg.

Til fru Eva Kjer Hansen, der spørger, hvad der vil være udslagsgivende for vores endelige afstemning: Det vil være svaret på de spørgsmål, vi stiller, og jeg antydede, at vi vil være optaget af, at vi ikke får en øget ghettoisering af daginstitutioner. Altså vi er optaget af, at børnene bevæger sig samlet ud fra et demokratisk ideal i vores samfund, og at vi ikke får dem skilt ad. Vi er optaget af de svage børn, vi er optaget af de spørgsmål, jeg nævnte undervejs.

Jeg savnede så fra begge ordførere en bekræftelse af, at når vi genfremsætter vores forslag om en pasningsgaranti, så stemmer Det Konservative Folkeparti for. Det forstod jeg på fru Charlotte Dyremose, og så må De Konservative også kunne formå Venstre til at stemme for; noget må De Konservative da vel også få ud af det her regeringsamarbejde.

Formanden:

Hr. Kim Sejr som ordfører.

Kim Sejr (RV):

Lovforslaget er vel tænkt som en hjælp til, at forældre bedre kan få deres arbejdsliv og familieliv til at hænge sammen. Personlig tror jeg måske, det er lidt overvurderet med forældrenes lyst til at skulle være – hvad skal man sige – sådan en slags børnepasningsshoppere, og jeg tror, som andre talere har været inde på, at den langt stør-

ste frihed, man kunne give forældre, var, at de kunne være sikre på at få deres børn passet, når de var i en kommune eller skulle flytte til en kommune. Det ville være reel frihed.

Jeg tror også, at de fleste vil være enige med mig i, at det først og fremmest er børnene, vi skal tænke på, og egentlig ikke forældrene. For nogle forældre ville det kunne være en fordel, men vi skal jo også tænke på børnene, og derfor gør nogle af de indvendinger, man kunne have, indtryk på mig. Børn burde jo egentlig gå i daginstitution i deres nærmiljø, så de kunne blive knyttet til deres lokalområde og få deres kammerater dér. Det er jo legekammerater, som de senere vil følge i skolen, og det er klart, at der kan man risikere, at ved at skulle transportere barnet til en anden kommune vil barnet ikke få den tilknytning. Det er så nævnt, at forældrene kan få et job, der ligger langt væk, og så måske kan have deres barn i en børnehave der, men så er det klart, at man vil komme ud for den situation, hvor barnet vil blive anbragt langt væk fra nærmiljøet.

Det kan man alt sammen kalde føleri, og det er det måske også, men det er vel også meget relevant, når det har med børn at gøre.

Så har jeg lagt mærke til Børne- og Kulturchefforeningen i høringsvarene, og jeg synes, de har en pointe omkring integrationsområdet, nemlig at med en mulighed for økonomisk tilskud til sådan en privat pasningsordning kunne man jo risikere en slags ghettoisering, og det skal vi i hvert fald være meget opmærksomme på.

Jeg vil så medgive, at hvis familier bor tæt på en kommunegrænse, og nærmeste institution rent faktisk ligger i nabokommunen, ville det jo være fornuft efter min mening, at man havde mulighed for at kunne sende sine børn til den institution. Der synes jeg, at fornuften skal have lov at råde.

Kl. 15.40

Line Barfod (EL):

Jeg vil, inden jeg går i gang med min ordførertale, lige først kritisere den korte høringsfrist, som organisationerne har fået. At man udsender så væsentligt et lovforslag i juleferien med en høringsfrist til den 9. januar, det synes jeg simpelt hen ikke er rimeligt. Jeg kan simpelt hen ikke finde en eneste saglig begrundelse for, at man skulle have så kort en høringsfrist i organisationerne til at se på, hvad virkningerne egentlig vil være af det her forslag, så man kunne komme

med de indvendinger, som vi har behov for med hensyn til at kunne vurdere konsekvenserne. Jeg håber, at man i Socialministeriet for fremtiden vil sørge for, at der er en længere høringsfrist.

Som flere har været inde på i debatten, er det største problem for børnefamilierne i dag, at der ikke er pasningsgaranti. Man kan ikke være sikker på at få en plads til sit barn, når man vurderer, at nu har man behov for, at barnet kommer i vuggestue eller dagpleje.

Derudover er der det store problem for mange, at forholdene i mange børnehaver og vuggestuer er for dårlige. Der er proppet alt for mange børn ind, fordi kommunen har så stram en økonomi.

Ingen af de to store problemer gør det her forslag noget som helst ved. Ifølge socialministeren er formålet med lovforslaget, at børn skal kunne komme i børnehave tæt på forældrenes arbejde og på tværs af kommunegrænserne.

Umiddelbart lyder det jo meget pænt med større valgfrihed og større fleksibilitet. Men som De Radikales ordfører var inde på, kan det, at man tager børnene med hen til arbejdspladsen, i stedet for at de bliver i nærområdet, have konsekvenser for børnene og deres tilknytning til nærområdet. Som det også fremgår af nogle af høringssvarene, kan det jo give problemer senere for den tætte overgang, man ønsker at arbejde med, når børnene skal starte i skole.

Når man ser lidt nærmere på konsekvenserne i øvrigt for samfundet, så rækker konsekvenserne af det her forslag langt.

De borgerlige partier vil nu med opbakning fra Dansk Folkeparti ændre på hele børneområdet, hvor vuggestuer og børnehaver i dag er en fælles samfundsopgave, og hvor vi er optaget af at sikre børnene gode opvækstvilkår. Desværre er der en vis egenbetaling, men trods alt er det en fælles samfundsopgave at sikre, at der er gode børnehaver og vuggestuer.

Det skal nu ændres til, at man i stedet som forældre kan købe sig til pasning af sine børn hos forskellige leverandører, og så kan man få et tilskud på samme måde, som man også kan få offentligt tilskud til køb af forskellige andre produkter og ydelser.

Forslaget er helt tydeligt forløber for privatisering af børnehaver og vuggestuer, så private firmaer kan tjene penge på området. Det virker, som om det hele er gennemsyret af, at formålet med børnehaver og vuggestuer kun er at opfylde arbejdsmarkedets behov for, at børnene kan blive opbevaret et sted, mens forældrene er på

arbejde, i stedet for at man er optaget af, hvordan man giver børnene de bedste forhold.

Samtidig vil det også betyde, at prisen for at have sit barn i børnehave og vuggestue kan stige, og det kan ramme de forældre, der ikke har mange penge. De forældre, der i dag ikke behøver at betale, fordi de har så lav en indkomst, kan risikere, at der kun er tilbud om pasning i nabokommunen. Det må de så vælge, hvis de vil have deres barn i vuggestue, og så kommer de til gengæld til at betale, og deres økonomi bliver endnu dårligere, end den er i forvejen.

Der er også det problem, som nogle af høringssvarene er inde på, nemlig risikoen for social eksport. Vi har i mange år på boligområdet set, at nogle kommuner undlader at bygge almene boliger. Vi kan risikere, at nogle kommuner lader være at bygge børnehaver og vuggestuer og så regner med, at de forældre, der har råd til det, og som har et arbejde, kan tage deres barn hen til en børnehave eller en vuggestue dér, mens de, der ikke har råd, bliver nødt til at flytte fra kommunen.

Der kommer også hele problemet med pendling, for det her forslag kan åbne op for langt større pendling, end der er i dag, fordi man siger: Jamen barnet er jo sammen med dets forældre, mens de kører i bil på vej til og fra arbejde og børnehave. I stedet for at man siger, at arbejde og bolig og børnehave skal ligge så tæt på hinanden, så der er en kort transport.

Så kunne man jo ikke lade være med til sidst at spørge, når nu man også åbner for, at der i alle kommuner skal være mulighed for privat pasning, for, at man kan have en ung pige eller ung mand derhjemme: Hvorfor vil man så ikke også indføre pligt til, at der skal være tilbud om vuggestuer i alle kommuner?

Der er mange kommuner i dag, hvor der ikke er vuggestuer. Hvorfor skal der ikke være pligt til det, hvis der skal være det reelle frie valg?

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget.

Kl. 15.45

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil bare stille et enkelt spørgsmål til fru Line Barfod, der er så meget imod det her forslag og så meget imod, at man også skal kunne få et tilskud med sig til en privat ordning. Kommunernes Landsforening har i et høringssvar leveret et konkret eksempel, hvor man i Blaabyrg Kommune ude i et landdistrikt, i Kvong, anmodede om at få en kommunal daginstitution. Så siger

kommunalbestyrelsen: Nej, vi vil ikke etablere en daginstitution.

Så anmoder forældrene derude om at få frit valg-ordningen, som var indført i Blaabjerg Kommune. 25 børn fik tilskud. Nu er de nogle og tredive børn, der har fået tilskud, og så har de lavet en pasningsordning i tilknytning til deres friskole, ansat pædagoger og følger i øvrigt de gængse regler.

Synes fru Line Barfod, at det er en dårlig løsning for de børnefamilier i Kvong, som gerne vil have et pasningstilbud, hvor de selv er engageret; noget, der er tæt på, og noget, som kommunalbestyrelsen nægtede dem?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nej, vil jeg sige til fru Eva Kjer Hansen, jeg synes, det er rigtig, rigtig godt, og sådan har det været i mange, mange, mange år i Danmark. Det er faktisk sådan, at en meget stor del af de børnetilbud, vi har i dag, både børnehaver og vuggestuer, er opstået, fordi forældre og pædagoger er gået sammen om at have de tilbud, de ønsker, ud fra hvad de synes er bedst for deres børn.

Det, der er den helt afgørende forskel, er, at det, man nu ønsker at åbne op for, også med de udmeldinger, der er kommet fra socialministeren, er, at private firmaer skal have mulighed for at tjene penge. Det er noget ganske andet end at gøre det, der er bedst for børnene. Det er det helt fundamentale, der er forskellen, nemlig om man tager udgangspunkt i børnene eller udgangspunkt i muligheden for at tjene penge.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg gætter på, at fru Line Barfod bevidst misforstår mit spørgsmål. Det er rigtigt, at man i mange, mange, mange år har kunnet etablere en selvejende daginstitution, hvis man i øvrigt kunne få en driftsoverenskomst med kommunen og dermed få udløst et tilskud. Her taler vi om en situation, hvor man i et bestemt område ikke kunne få sin egen pasningsordning, for det ville kommunalbestyrelsen ikke være med til. På grund af frit valg-ordningen, som blev en frivillig ordning for et par år siden, og som vi nu gør obligatorisk, kunne forældrene alligevel få deres tilskud med sig og lave deres egen ordning og skrive den sammen, som de ville, og efter de regler, som de syntes var rigtige. Dermed fik de det pasningstilbud, som de havde brug for.

Der er det, jeg spørger: Er Enhedslisten virkelig imod, at familierne på den måde skal kunne engagere sig og få et tilskud med sig, så de lokalt kan lave den pasningsordning, de gerne vil have?

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg skal blot spørge fru Line Barfod, om den situation, som fru Eva Kjer Hansen beskriver, kunne have været løst, hvis det var sådan, at man havde pligt til at opfylde en pasningsgaranti ude i den pågældende kommune.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Den situation, fru Eva Kjer Hansen beskriver, kan løses på flere forskellige måder. Det, der er afgørende, er, om man tager udgangspunkt i, hvad der er bedst for børnene, og i, at forældrene vælger en løsning ud fra, at de gerne vil have en ordning for børnene.

Man kunne gøre det ved at sikre, at der skal være pasningsgaranti; man kunne gøre det ved, at kommunerne skal give tilskud, når der er tilstrækkelig mange forældre, der ønsker at oprette en børnehave på samme måde, som vi har det på skoleområdet.

Det er ikke dér, vandene skiller. Vandene skiller heller ikke i forhold til, om forældrene skal have lov til at vælge en børnehave, der ligger lige på den anden side af kommunegrænsen. Vandene skiller i forhold til, at man nu ændrer på, at der skal være et tilskud. I stedet for at det er en fælles opgave at sørge for, at der er børnehaver og vuggestuer, skal der gives tilskud til forældre, der så kan gå ud og shoppe rundt hos forskellige tilbud. Det er forløberer og den afgørende nødvendighed for at kunne lave de private børnehaver, hvor firmaer skal kunne tjene penge. Vi ønsker ikke, man skal tjene penge på børn. Vi ønsker, at det skal være hensynet til børnene, der står øverst.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg er fuldstændig enig i, at det her drejer sig om hensynet til børnene, og derfor er jeg også så glad for det høringssvar, der er kommet fra KL's side med det her konkrete eksempel på noget, man kan, fordi der er en tilskudsordning, hvor man ellers ikke ville kunne have oprettet sit eget pasningstilbud.

Jeg vil gerne bede fru Line Barfod om at bekræfte, at svaret på det spørgsmål, fru Sandy Brinck rejste om, at hvis man havde haft en pasningsgaranti, så havde det været løst, er nej. For her er der en kommunalbestyrelse, der beslutter sig for, at ude i det landområde, i landsbyen Kvong, vil man ikke etablere et pasningstilbud. Så uanset om kommunen har eller ikke har pasningsgaranti, vil der ikke komme et tilbud derude, for det ville ligge i hænderne på kommunalbestyrelsen.

Med det her lovforslag giver vi familierne en ret til at sige, at hvis ikke de er tilfredse med de tilbud, som kommunen tilbyder, kan de få tilskuddet med sig og netop få et pasningstilbud dér, hvor de gerne vil have det, og skruer det sammen efter de principper, som de synes er vigtige.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg vil godt spørge fru Line Barfod, om fru Line Barfod har haft den oplevelse, som jeg i hvert fald selv havde, da jeg læste høringsvarene, at det er en lille bitte smule bekymrende, at de, der virkelig roser det her lovforslag, er kommunerne. Socialministeren skriver det oven i købet selv: Ros fra især kommunerne. Men de mange organisationer, som plejer at varetage børns tarv – sådan plejer vi i hvert fald at anskue dem – har mange skeptiske vinkler på det.

Det er blot for at sige endnu en gang: Det ville være dejligt, hvis det her virkelig gav familierne et reelt frit valg. Men man kan altså med det lovforslag være bekymret for, at det er systemerne, der får hele det frie valg serveret.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg mener, jeg har svaret fru Eva Kjer Hansen på, at vi ønsker, at forældrene skal have mulighed for at oprette private børnehaver, selvejende institutioner, hvilket de har i dag. Det skal man fortsat kunne. Selv om kommunalbestyrelsen går imod det, skal man have mulighed for det, ligesom man har det på skoleområdet. Vi vil gerne være med til, at man skal have mulighed for det.

Men dér, hvor problemet opstår, er, når man omlægger det fra at være en fælles samfundsmæssig opgave at sikre, at der er gode børneinstitutioner, til, at der skal være tilskud, som man kan shoppe rundt med.

Til fru Sandy Brinck: Jeg er også meget bekymret over, at kommunerne er så glade og bl.a. glæder sig over, at det her kan være med til at styre den økonomiske udvikling på området. For det betyder jo, at man regner med, at man så ikke behøver at øge udgifterne til børneområdet, ikke behøver at sikre en ordentlig kvalitet, fordi der kommer private ind, der kan være der for de ressourcestærke forældre, der har råd til at betale private firmaer, der skal tjene penge på at passe børnene. Men de ressourcetsvage forældre og især deres børn kommer altså til at betale for den udvikling, hvor Venstre ønsker at sætte hensynet til, at nogle kan få profit, højere end hensynet til børnene.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Jann Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KRF):

Der er foretaget en væsentlig ændring i det lovforslag, som blev fremsat for Folketinget, og som behandles i dag, L 134, i forhold til det forslag, som blev sendt i høring. Det vedrører § 26 i loven.

Lige det element skal jeg vende tilbage til. For det, som Folketinget har fået mest respons på, er den del af lovforslaget, der vedrører det, at forældre får mulighed for et frit valg på tværs af kommunegrænser. De kan vælge et pasningstilbud til deres børn med et kommunalt tilskud.

Fra Kristeligt Folkepartis side er vi helt enige i, at når det gælder familier, som bor tæt på en kommunegrænse, og som måske oven i købet har nærmeste børneinstitution i nabokommunen, som deres børn kunne gå i, vil det være fornuftigt, ja, ligefrem rigtigt i mange tilfælde, at deres børn får mulighed for at blive optaget i en sådan børnehave. Det er der også mulighed for i dag, i det omfang kommunerne indbyrdes kan blive enig herom. Man kan diskutere, om det så er nok.

Men i forhold til lovforslagets sigte helt generelt, at lægge op til med de kapacitetsmæssige begrænsninger, der kan være, når forældre får frit valg på tværs af kommunegrænser, må jeg sige, at der er vi i Kristeligt Folkeparti skeptiske. For hvem er det til syvende og sidst til gavn for?

Det er meget smukt at sige, at forældrene skal have et frit valg, og det er også et udtryk, som vi fra Kristeligt Folkepartis side meget gerne bruger. Men hvad vil det frie valg blive brugt til her? I nogle tilfælde vil det blive brugt til, at man kan vælge den daginstitution, der ligger i

nabokommunen, og som måske rent faktisk er den nærmeste. Det er jo fint nok. Men det kan jo også blive brugt til, at arbejdsgivere kan presse arbejdstagere til at blive længe på arbejdet, hvis man vælger en daginstitution, der ligger nærmere.

Det kan føre til, at børn skal transporteres i længere tid og over større afstande, når de skal i daginstitution. Først og fremmest kan det føre til, at børn bliver revet ud af deres nærmiljø, som man ellers havde tænkt at de skulle vokse op i i relation til en senere skolegang.

Med andre ord: I forhold til det lovforslag, som blev sendt i høring, deler vi faktisk en hel del af de bekymringer, der er kommet til udtryk i de høringssvar, som er blevet afgivet, og vel at mærke de høringssvar, der er blevet afgivet af organisationer, som i det her tilfælde repræsenterer det, vi vil kalde børns interesser eller barnets tarv.

Det er måske ikke så mærkeligt, at Kommunernes Landsforening afgiver et positivt høringssvar, for det vil for os at se i højere grad give kommunerne nogle muligheder frem for at være til gavn for børnene.

Kl. 15.55

Det er nogle af de spørgsmål, som vi meget gerne vil være med til at se yderligere på under udvalgsarbejdet, for vi er altså reelt bekymrede på det område, altså om det ikke i nok så høj grad er voksenperspektivet, som er kommet ind over loven uanset det smukke ord om frit valg, mere end det er børneperspektivet.

Så noget om det, der er kommet ind i lovforslaget, som det er fremsat, i forhold til det lovforslag, der blev sendt i høring, nemlig en såkaldt obligatorisk § 26, altså at kommunerne nu skal give tilskud til privat børnepasning og ikke bare har mulighed for at gøre det, sådan som Folketinget vedtog for et par år siden. Det er vi helt klart for.

Det er en meget stor gevinst ved lovforslaget, at kommunerne nu ikke længere bare har frit valg i forhold til at kunne give forældre tilskud til at vælge også privat børnepasning, men at det rent faktisk skal give det.

Det er jo en anden måde, hvorpå man kan udmønte princippet om, at penge skal følge barnet, og det er vi helt klart tilhængere af. Så hvis det var det alene, vi skulle tage stilling til i forhold til selve lovforslaget, var der ingen tvivl i Kristeligt Folkepartis sind, for så var vi selvfølgelig klart og utvetydigt for, som vi var det, da man i sin tid gav kommunerne denne mulighed.

Men vi synes, det er vigtigt, at vi under udvalgsarbejdet ser alvorligt på de indvendinger, der specielt går på de konsekvenser, det vil få, hvis man giver frit valg over kommunegrænsene for forældre.

Vi føler os ikke overbevist om, som det er fremgået af min tale, at det i alle tilfælde vil være i barnets interesse og i overensstemmelse med barnets tarv. Tværtimod tror vi, at det mere er et voksenperspektiv, der kommer ind over overvejelserne i den sammenhæng. Men det vil vi se nærmere på i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil gerne takke for den overvejende positive interesse, der har været for lovforslaget.

Det er jo altid sådan, at man kan finde nogle knaster hist og pist, og det, jeg bed mærke i at fru Sandy Brinck var lidt usikker i forhold til – og også hr. Villy Søvndal og andre – er de kriterier, der er for, hvornår en udførerkommune kan lukke for optagelse af børn fra andre kommuner. Det følger ganske rigtigt de samme principper, hvilket Venstres ordfører også nævnte, som vi har på ældreområdet, hvor der er frit valg af ældrebolig og plejebolig.

Det er jo sådan, at man selvfølgelig ikke kan forlange det umulige af en kommune, og der, hvor jeg har tænkt mig at fastsætte kriterier, er, når udførerkommunen må opgive sin egen pasningsgaranti. For det synes jeg ikke er rimeligt.

Derimod synes jeg – det er også et svar til hr. Villy Søvndal, der var lidt bange for, at det skulle føre til øget ghettoisering – at det her lovforslag vil gå ind og afhjælpe visse sociale problemer, som vi ser i dag, nemlig i de situationer, hvor forældre bliver skilt. Moderen får forældremyndigheden og flytter over på den anden side af kommunegrænsen, og så skal barnet flytte daginstitution.

Det synes jeg er at rive et barn, der er velfungerende, der er tæt på sin fars hjem, og som vil blive ved med at have de her kammerater, op med rode. Men der findes en stor ufleksibilitet i kommunerne i dag med hensyn til at lade børnene blive i den kommune, hvor barnet nu er startet og har det godt.

Det vil det her lovforslag jo netop løse, og jeg vil sige, at der ikke der er nogen gode undskyldninger fra kommunerne, der så kunne føre til, at man skulle sige, at udførerkommunen må afvise at beholde barnet, for der har man jo regnet med, at barnet er der. Man kan jo ikke regne

med, at der lige pludselig sker en skilsmisse eller andet. Så jeg synes faktisk, at det, der er her i lovforslaget, er positivt.

Så er der hr. Jann Sjursen. Jeg vil jo blive meget glad, hvis Kristeligt Folkeparti støtter lovforslaget, men man var skeptisk netop i forhold til delen om frit valg over kommunegrænsen. Der håber jeg så at hr. Jann Sjursen kan mobilisere sin tro på forældrene. For jeg tror nemlig på, at der da ingen forælder er – så skulle man godt nok være en meget, meget ringe forælder – der lader sig presse af en arbejdsgiver til at lade sit barn køre mange kilometer, hvis man dybest set ikke bryder sig om det.

Det skal jo være noget, som man har det godt med, og som man har lyst til. Det her skal jo ses som et tilbud og ikke som noget, man bliver presset ind i. Og der føler jeg sådan lidt, at man vender den om. Jeg tror simpelt hen ikke på, at arbejdsgivere i dag er så gammeldags, at de siger: Vi ved, du bor i en anden kommune, nu har du bare at flytte dit barn. Det kunne jeg overhovedet ikke forestille mig ville finde sted.

Kl. 16.00

Så jeg synes i det hele taget, at man har en ringe tro på voksne menneskers placering på arbejdsmarkedet, deres forhold til deres arbejdsgiver, og så også en lidt ringe tro på, at forældrene kan varetage deres egne børns tarv. Det synes jeg jo er hele omdrejningspunktet, når vi diskuterer det her. Og den tro har jeg altså.

Så siger hr. Kim Sejr fra Det Radikale Venstre, at forslaget er lidt overvurderet. Det kan man så mene det er. Jeg mener, det løser nogle hverdagsproblemer, der kan være i danske børnefamilier. Igen må jeg så sige, at når hr. Kim Sejr siger, at man skal tænke på børnene, så forventer jeg da bestemt, at deres forældre gør det, og det er de da de nærmeste til at gøre. Men hvis man mener, man alt i alt vil få en bedre hverdag ved, at der bliver løst nogle praktiske problemer, så må det da være på den måde.

Så er der Enhedslisten, og vi kan jo nok ikke opnå nogen enighed, for vi er fundamentalt uenige. Men jeg vil bare gøre opmærksom på, at Københavns Kommune f.eks. har den ordning, at for de personer, der arbejder i kommunen, er der ret til pasning i kommunen, selv om de bor i en anden kommune. Men jeg kan da forstå, at Enhedslisten vil bede sine borgerrepræsentationsmedlemmer om at sørge for, at den ordning bliver fjernet igen, for det er jo ikke godt for børnene at blive flyttet med, og man er imod hele princippet.

Så jeg synes, at man laver nogle problemer, der dybest set ikke er i lovforslaget.

Men alt i alt synes jeg faktisk, vi har haft en god debat. Der er blevet vendt nogle problemstillinger, og der er nogle ting, der skal præciseres under udvalgsarbejdet. Det håber jeg så at vi får skabt klarhed over. Så jeg vil gerne sige tak for debatten og tak til de partier, der har ytret støtte til forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 135: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Mulighed for madordninger i børnehaver mod fuld forældrebetaling).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 29/1 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Eva Kjer Hansen (V):

I rigtig mange dagtilbud er der allerede i dag en række frivillige madordninger, og med dette lovforslag sikrer vi, at der nu også er et lovmæssigt grundlag for disse ordninger. I Venstre er vi meget tilfredse med at få lovgrundlaget på plads. Vi håber, at dette giver anledning til, at man flere steder får drøftet, om man ønsker en madordning, og i givet fald hvordan den skal fungere.

Kommunen kan beslutte, om dagtilbuddene skal have mulighed for at indføre madordninger, og om disse skal være indeholdt i beregningen for den almindelige forældrebetaling eller være særskilte forældrebetalte madordninger.